

Martina Skenderović, Tomislav Jemrić i Nikola Pavičić :
Energija klijavosti polena sorata jabuka,
 Sjemenarstvo Br.5-6, 2003. str. 297-302.

U časopisu Sjemenarstvo br. 1-2 od 2003. godine izašao je članak autora :Ana Jonke, Tomislav Jemrić, Nikola Pavičić i Dražen Blašković naslova : Klijavost polena jabuke i utjecaj na zametanje plodova sorte Golden Delicious. O tome članku iznio sam kritički osvrt u časopisu Pomologia Croatica br1-4 od 2003. godine. U njemu sam istakao vrlo ozbiljne propuste što su ih autori učinili pri pisanju teksta i interpretaciji rezultata "nazovi istraživanja". U spomenutom članku autori su se drastično izrugivali s znanstvenim pristupom u voćarskoj znanosti, kojoj sam ja osobno služio punih 47. godina kao znanstvenik dobitnik državne nagrade za znanstveni rad za životno djelo i kao redoviti sveučilišni profesor. S velikim žaljenjem moram konstatirati da je taj trend izrugivanja nastavljen i u ovom članku, u kojem se govori o energiji klijavosti polena. Nikada nisam mogao niti pomisliti da će neki od mojih bivših studenata praviti tako fatalne grješke. U prvom članku nije bilo govora o energiji klijavosti polena što sam kritizirao. Nakon toga dolazi članak kojem je prvi autor nova osoba a u njemu se obrađuje druga problematika tj. energija klijavosti polena. Istraživanja za oba članka provedena su u istom voćnjaku na lokaciji Miljanovac kraj Daruvara i s a istim sortama: Alkmene, Idared, Granny Smith, Breaburn, Elstar i Jersey mac uzgojenih na podlozi MM 106. Autori ponovno koriste isključivo srpsku stručnu terminologiju (fenofaza balona ? itd.) jer negiraju Zagrebačku voćarsku školu i hrvatsku stručnu voćarsku terminologiju. To, dakako, nije prvi puta da se zaobilazi učenje koje su u Zagrebu utemeljili raniji profesori i znanstvenici (prof. Ivan pl. Radić, prof. Ivan Ritig, prof. dr. Nikola Šerman, prof. dr. Katarina Štampar, prof. dr. Rafael Gliha, prof. dr. Ivo Miljković i prof. dr. Ivo Dubravec, kao i ostali znanstvenici kao što su dr. Ivo Kovačević, dr. Ivo Modrić, dr. Aleksandar Vlašić, dr Ante Medin, i istaknuti znanstvenici i stručnjaci za mediteransko voćarstvo kašto su bili Frano Tabain, Pavkle Bakarić , Edmund Modun i drugi). Pitamo se s kojim pravom netko u suverenoj slobodnoj državi Hrvatskoj može nametati tuđu terminologiju hrvatskim studentima i čitateljima ?.

No pređimo na star i to doslovno "rem acum tetigisti" U prvom i drugom radu iznose se rezultati jednogodišnjih istraživanja. Dok je u prvom članku utvrđena signifikantna razlika u klijavosti polena između sorte Elstar i ostalih sorti u pokusu , te između sorte Alkmene i sorata: Breaburn,Granny Smith, Idared i Jersynac dotle u drugom članku iz istog pokusa u istom voćnjaku u istoj godini to nije tako, jer je utvrđeno da nakon 24 sata naklijavanja polena nije bilo razlike među sorta. Tko ovdje govori istinu ? Osim toga energija klijavosti polena bila je različita tijekom pokusa sad u korist jedne sad druge sorte, što pokazuje da

se ne radi o uniformnom uzorku. Interesantno je navesti i podatak da su ovaj puta sve sorte na jednoj podlozi i to MM 106, a prije su sorte Breaburn i Jerymac bile cijepljene na podlozi M 9. Autori se očito poigravaju s činjenicama i pišu samo zato da dobiju veći broj objavljenih članaka bez imalo odgovornosti da to nije tako i da to nikome ne služi. U ranijem članku autora : Miljković, Duralija, Enjigi, Jemrić, Puhanić i Pejić (1992) naslova: Utjecaj sorte, podloge i međupodloge na klijavost i energiju klijavosti polena jabuke", objavljenom u časopisu Agronomski glasnik br. 6, str. 427-433. iznesena su istraživanja ,kojima je bio cilj uvoditi studente u znanstveni rad, dat je metodološki pravilan pristup. U Zavodu za voćarstvo Agronomskog fakulteta u Zagrebu , gdje sam 25 godina bio predstojnik provedena su brojna istraživanja cvatnje, oplodnje, uzroka steriliteta , klijavosti polena i energije klijavosti polena. Pripremu i sterilizaciju hranjive pologe po uputama voditelja istraživanja suvereno je radila laborantica Štefica Pinatar, a danas je za to izgleda potrebna pomoć iz Zavoda za fitopatologiju. Na kraju moram s velikim žaljenjem konstatirati da se sustavno od spomenutih autora sroza ugled Zavoda za voćarstvo, koji je slovio kao najbolji i najnapredniji u bivšoj državi, jer su na njemu polagali svoje doktorate kasniji profesori na sveučilištima u Beogradu (Evica Mratinić), Čačku (Asen Stančević), Ljubljani (Dušan Modic), Mariboru (Stanislav Tojnko), Sarajevu (Tihomir Čarkić), Prištini (Taljat Efendija). Osim toga prof. dr. sc. Katrina Štampar, koju smatramo utemeljiteljicom hrvatske egzaktne voćarske znanosti i autoricom, na strogo znanstvenim osnovama napisanog udžbenika "Opće voćarstvo" ostavila je u Zavodu pisani materijal "Dodatak predavanjima iz Općeg voćarstva u kojem je iznijela i napisala upute za istraživanje klijavosti polena i istraživanje autokompatibilnosti, autoinkompatibilnosti, partenokarpije i apomixisa kod voćaka. Napokon u brojnim radovima koji se odnose na problematiku selekcije maraske autori prof. Katarina Štampar i prof. Rafael Gliha iznijeli su korektno metodiku istraživanja klijavosti polena. Na toj tematici obranjeno je i nekoliko magistarskih radova i dva doktorata pod vodstvom, odnosno mentorstvom prof. dr. sc. Katarine Štampar. Što na kraju reći nego slijedeće. Mlada gospodo svijet je postojao i prije Vas u Zavodu za voćarstvo, a i sada u tom Zavodu ima pametnih i sposobnih istraživača, a posebno je tu predstojnik Zavoda doc. dr. sc. Zlatko Čmelik, kojeg smatram vrlo sposobnim i dobrim poznavaoцем fiziologije voćaka, pa potražite savjet u vlastitom Zavodu i ne krnjite ugled koji je Zavod imao i stekao mukotrpnim znanstvenim, nastavnim i stručnim djelovanjem kroz više od 80 godina. Doista sam ožalošćen Vašim postupcima. Kako niste spremni primiti savjet usmeno to sam prisiljen obratiti Vam se pismeno, jer se povijest hrvatske agrikulturne znanosti mora istinski predstavljati.

Prof. dr.sc. Ivo Miljković